

Kurkijokelainen

Kurkijokelaisen, hiitolaisen ja karjalaisen hengen vaalija ja ajankohtaisten kysymysten selvittäjä

x

Nro 4 • Perjantaina 16. helmikuuta 2007

58. VUOSIKERTA

Irtonumero 2 € (sis. alv 22 %)

Piltolan mummoa muistellen Hilja Rautiainen

21.7.1921–18.1.2007

Minä muistelen äitini äitiä, Piltolan mummoa. Hilja Rautiainen (o.s. Sinkkonen) oli sukumme keskus, kaikille rakas ja läheinen ihminen. Pysyvyys, turvallisuus ja perhe olivat Hiljalle kaikkein tärkeimpiä asioita. Hän oli luonteeltaan äidillinen ja toisista huolta pitävä.

Hilja oli kotoisin Aromäen kylästä Kurkijoelta. Puoliso löytyi kotikylästä: Hilja ja Armas Rautiainen avioituivat vuonna 1938. Kihlojenhakumatkalla oli käyty Viipurissa.

Esikoispoika Seppo syntyi kesällä 1939. Nuoren perheen alkutaival ei ollut helppo, sillä saman vuoden marraskuussa alkoi talvisota. Perhe muutti Lauritsalaan, joka nykyisin kuuluu Lappeenrantaan, ja Elli-tytär syntyi vuonna 1941.

Kun Suomi valtasi talvisodassa menetetyt alueet vähäksi aikaa takaisin, evakkoon lähteneet pääsivät palaamaan Kurkijoelle. Jussi ehti vielä syntyä Karjalassa vuonna 1943. Kun perhe joutui jatkosodan lopussa uudelleen evakkomatkalle, Hiljalla oli huolehdittavanaan kolme pientä lasta. Voin melkein kuulla lasten kirkkaat äänet evakkojunassa: "Milon myö männää kottii?"

Hilja Rautiainen 80-vuotispäivänään vuonna 2001.

Oma koti oli Hiljalle sydämen asia. Ikävä Karjalaan oli varmasti ajoittain sietämätöntä, mutta Hilja ei koskaan valittanut eikä sanoin kertonut ikävästään. Karjalaiseen kyläyhteisöön kuuluminen oli Hiljalle tärkeää Loimaallakin.

Väliaikaisia asuinpaik-

koja olivat Ilmajoki vuosina 1944–45 ja Alastaro vuosina 1945–46, kunnes vuonna 1946 päästiin perustamaan uutta kotia Loimaalle, Piltolaan. Loimaalla asumisen alkuaikana, ennen varsinaisen asuintalon rakentamista, monilapsinen perhe asui pienessä

saunarakennuksessa. Mirja syntyi vuonna 1948, Pekka 1953 ja Ulla-Maija 1955. Asuminen oli ahdasta ja toimeentulo niukkaa, mutta karjalainen sinnikkyys ja iloinen elämänmyönteisyys auttoivat jaksamaan.

Hiljalla oli terävä huumorintaju ja iloa tuikkivat silmät. Hän nauroi usein, oli mielellään toisten ihmisten seurassa. Hilja sanoi oman mielipiteensä selkeästi.

Perinteinen käsityötaito oli osa karjalaista kulttuuria, jota Hilja vaali koko elämänsä ajan. Hän ehti tehdä valtaisan määrän erilaisia käsityöitä: villasukkia, sängynpeitteitä, patalappuja ja muita käytännöllisiä. Kaikkein tunnetuin Hilja oli kutomistaan kestävästä matoista, joita löytyy lähes jokaisen sukulaisen kotoa.

Suvun yhteisiin muistoihin kuuluu näkymä Hiljasta kangaspuiden äärellä mattoa kutomassa. Omasta lapsuudestani tulvi mieleen iloisia muistoja siitä, miten kävelimme mummon kanssa pihapolkua pitkin vanhan saunarakennuksen eteishuoneeseen, jossa kangaspuut olivat. Vanhat vaattekappaleet oli huolellisesti leikattu matonkuteiksi, siten lajiteltu pallonmuotoiseksi keriksi.

Mummo laski loimen ja alkoi kutoa mattoa rytmikkäästi, vauhdikkaasti, kertoen samalla jokaisen kerän tarinan. Siellä mummo viihtyi. Kuulin kiintoisia tarinoita kuluneista kerrastoista, vanhoista tanssihameista, hiihtohousuista. Muistan sen juhlallisen tunteen, kun oma paitani oli lopulta tarpeeksi kulunut päästäkseen osaksi mummon mattoa. Mattoihin mummo kutoi elämän monenkirjavat muistot.

Hilja leipoi herkullisia karjalanpiiraita. Jämäkkä kuori, voinen pinta, sisällä perunaa tai ohrapuuroa. "A nythä myö käyvää piirasta tekemää", hänellä oli tapana sanoa ja käydä ripeästi työhön, kokenein käsin.

Hilja matkusteli vanhemmalla iällään paljon ja vietti mielellään aikaa lastensa kanssa. Hän muisti aina lähettää nimipäivä-, syntymäpäivä- ja joulutervehdyksiä sukulaisille. Jälkipolvien hyvinvoinnista Hilja huolehti lahjoittamalla nuoriin koteihin tarpeellisia tekstiilejä ja keittiötarvikkeita. Joskus hän muisteli sota- ja pula-ajan jouluja, jolloin ei ollut varaa lahjoihin. Yhdessäolo olikin tärkeintä. Hiljan luo oli aina

Sivuillamme
TÄNÄÄN mm.

Unto Miikkulainen 1927-2007	3
Sirkka Malinen muistelee	4
Erkki Puputti muistelee	4
Tervussa elokuussa 1944	5
Onervan evakkomatka, osa 6	6
Mielipiteitä	7

Seuraavat Kurkijokelaiset ilmestyvät
2.3., 16.3., 30.3., 13.4., 27.4.,...

Juolaht mielehein...

Laskiaispullat

Päiväkerhovuosien aikana aina silloin tällöin halusimme yllättää lapsiporukan järjestämällä jotakin tavallisuudesta poikkeavaa tekemistä. Eräällä laskiaisviikolla päätimme, että joka ryhmässä saivat lapset leipoa itselleen laskiaispullan.

Asiasta ei tietenkään etukäteen hiiskahdettukaan. Vasta sitten kun taikina oli tarpeeksi "pullea", vietiin ryhmä kerrallaan seurakuntatalon keittiöön.

Ensimmäinen puuha oli tietenkin käsienvesu, ja se hän sujui tällä kertaa vauhdikkaasti, pojiltakin. Sitten vain taikinan kimppeihin. Jokainen sai taikinaa aikamoisen kimpaleen, josta sitten parhaan taitonsa mukaan jokainen yritti saada aikaiseksi laskiaispullan.

Toiset olivat saaneet kotona leipoa ja pyöräyttivät pullansa nopeasti. Toisille taas kävi niin, että taikina tarttui käsiin ja pöytään, kun sitä kaikin voimin pai-

nettiin ja koitettiin siitä pullaa saada syntymään.

Toisilta meni taikina-möykystä melkoinen osa suuhunkin. Lopulta oli pelleillä kaikkien "tekeleet". Varmuuden vuoksi leivinpaperiin piti laittaa jokaisen nimi, että kaikki saivat varmasti omat pullansa.

Voi mahdollisesti onnistumisen iloa, kun pullat uunista pois otettiin ja suuri kulhollinen kermavaahtoa odotti. Ei siinä millään olisi ollut aikaa pullia jäähdetyllä, että olisi voinut ne kermavaahtolla täytellä. odotellessa piti leikkiä ja laulaa kaikki leipurilaulut. Totta kai niitä löytyi, ja saatiin pullat täyttää sen jälkeen.

Lieneekö useinkaan ollut niin autuaan näköisiä lapsia pöydän ääressä nauttimassa ihan itse tekemiään laskiaispullia. Sitten kelpasikin lähteä laskiaisen liukuja ulos laskemaan.

Terttu Ketola

Hilja-mummo oli taitava piirasta tekemä. Piirastat maistuivat herkullisilta. "A nythä myö käyvää piirasta tekemää", oli mieluista kuultavaa lastenlapsillekin.

mukavaa mennä.

Lastenlapsilla ja lastenlastenlapsilla on Piltolan mummosta paljon yhteisiä muistoja. Mummon kanssa pienetkin asiat saivat merkityksen: yhdessä avatut suklaamunat, vuosikymmenien takainen joulukorttien katselu, värityökirjan kuvien värittäminen. Mummo tuoksui kahvilta ja perunalta. Kaikenikäiset lapset, niin isot kuin pienimmätkin, pitivät mummosta.

Siihen aikaan istuttiin mummon kanssa keinussa. Kaikki vuorotellen, monet sukupolvet. Oli vielä suuria

kottaraisparvia ja heinäseipäitä. Siihen aikaan käveltiin mummon kanssa kuoppaisella tiellä, viljapellon vieressä. Piltolassa. Mummosta huivi päässä ja lämpimät kädet. Mesimarja kukki, oli kesä, tuuli lempeästi. Mummo haki postin tienpästä, pieni lintu käveli samaa matkaa tiellä kuin olisi pyytänyt mukaansa. "Mitä hää silviisii?" mielti mummo ja lähti kotiin. Pian alkoi sataa.

Virpi Alanen
lapsenlapsi

Hengelliset päivät Raumalla

Karjalan Liiton tämän vuoden ekumeenisia hengellisiä päiviä vietetään Raumalla viikonloppuna 17.-18.3. Viime vuonna päivät olivat Lappeenrannassa, joten nyt vuorostaan länsisuomalaisilla on oiva tilaisuus osallistua. Ohjelmassa on jumalanpalveluksia, kirkkotilaisuuksia ja esitelmää teemasta Herätyksen ja kansallisen kirkollisuuden Karjala. Kahden päivän aikana käsitellään Karjalassa syntyneen renqvistiläisyyden ja länsisuomalaisen rukoilevaisuuden rinnakkaisuutta sekä kansallisen ortodoksisuuden piirteitä.

Rauman seudulla ja Vakka-Suomessa on vaikuttanut 1700-luvun lopulla puhjennut laaja kansanherätys, joka on tunnettu Lounais-Suomen ja Länsi-Suomen rukoilevaisuutena. Sen rinnakkaisliikkeeksi kehittyi 1800-luvulla Sortavalassa renqvistiläisyydeksi kutsuttu herätysliike. Sortavalan kappalainen Henrik Renqvist, Kukkos-pappi, on sittemmin tunnettu koko rukoilevaisuusliikkeen johtajana. Rauman hengellisillä päivillä tarkastellaan noiden kahden herätysliikkeen suhdetta.

"Uskalla olla sitä, mitä hyvin tiedät voivasi olla; uskalla olla suurempi ihminen, kuin olet koskaan ollut."

Norman Vincent Peale

Hengelliset päivät aloitetaan Pyhän Fransiskuksen jalanjäljillä lauantaina klo 14. Kyseessä on opastettu kävelykierros vanhassa Raumassa. Avajaisjuhla puolestaan alkaa klo 15 Haappusten kirkossa. Ilta-illat sekä Pyhän Nikolauksen tsasounassa että Pyhän Ristin kirkossa alkavat klo 18.

Sunnuntai-illat aloitetaan klo 9.30 seppelien laskuilla Rauman hautausmaalla. Samoissa paikoissa kuin iltakirkot alkavat messu ja liturgia klo 10. Mukana mm. piispa Matti Sihvonen ja arkkipiispa Leo. Päivä- ja ilta-illat pidetään Kulttuurikeskus Posellissa puhujat käsittelevät rukoilevaisuus-karjalaisuus -teemaa ja kansallisen ortodoksisuuden teemaa. Lisäksi kuullaan musiikkia ja lausuntaa. Lopuksi luovutetaan ikoni ja pergamentti seuraaville hengellisten päivien järjestäjille, ja piispat suorittavat matkaan siunaamisen. Päivien järjestelyvastuu on Karjalan Liiton hengellisellä toimikunnalla, Rauman Karjalaisilla ja Karjalaisseurojen Satakunnan piirillä yhdessä Rauman ev.-lut. seurakunnan ja Turun ortodoksisen seurakunnan kanssa.

Raija Hjelm

Hartaus sunnuntaiksi 18.2.
Laskiaissunnuntai

Rakkautemme

"Toisenlaista paastoa minä odotan; että vapautat syyttömät kahleista, irrotat ikeen hihnat ja vapautat sorretut, että murskaat kaikki ikeet, murrat leipää nälkäiselle, avaat kotisi kodittomalle, vaatetat alastoman, kun hänet näet, etkä karttele apua tarvitsevaa veljeäsi." Sanat ovat ensi sunnuntain ensimmäisestä lukukappaleesta, Jes. 58:6-7. Ne liittyvät läheisesti tähän aikaan, jolloin on aloitettu yhteisvastuukeräys ja jolloin muutenkin muistutetaan lähimmäisten hädästä.

Miten me ihmiset suhtaudumme lähimmäisen rakastamiseen ja avun antamiseen. Mainitsemani tekstin alkuosa kertoo, kuinka ihmiset ajavat omia etujaan ja ahdistavat niitä, jotka heitä palvelevat. Kun katsomme peiliin, löydämme itsemme noitten omien etujen ajajien joukosta. Kaiken lisäksi olemme kovin tyytymättömiä osaamme silloinkin, kun kaikki on hyvin. Toisaalta taas vaatimusten voima on täyttännyt koko ihmiskunnan. Oli pa osamme suuri tai pieni, kaikki me esitämme kovia vaatimuksia. Siinä ei ole uhrilla eikä rakkaudella sijaa.

Olen tällä viikolla yölukemistona lukenut Hanna-tyttäreltäni lahjaksi saamaani Kuorsalo-Salorannan toimittamaa "Evakkotie"-kirjaa. Kertomukset ovat järkyttäviä, niin kuin ovat omatkin muistomme, mutta toisaalta sieltä löytyy liikuttavia todistuksia lähimmäisen rakkauden voimasta. He, jotka viimeisessä hädässään löysivät ymmärtävän ihmisen, joka pelasti heidät varmalta kuolemalta, eivät voineet koskaan unohtaa tätä tapausta. Nämä ovat kuin auringonsäteitä muuten niin synkässä elämänvaiheessa.

Kun tulemme laskiaissunnuntaihin ja riemulliseen laskiaistiistaihin, siirrymmekin jo tuhkakeskiviikkoon. Tämä päivä, joka välillä jo melkein unohtui kirkollisessa käytännössä, johtaa meidät paastonaikaan. Silloin erikoisesti voimme miettiä, mikä on maailman todellinen valovoima. Kun luemme, mitä Jeesus teki meidän puolestamme, miten hän voitti kuolemanvallan, emme saa unohtaa, mikä oli kaiken tämän takana ja mitä hän teollaan meille opetti. Meidän pitäisi toistaa toistamasta päästyä ensi sunnuntain toista lukukappaletta, 1. Kor. 13, joka useimmiten aviopareillekin luetaan. "Vaikka minä puhuisin ihmisten ja enkelien kielillä, mutta minulta puuttuisi rakkaus, olisin vain kumiseva vaski tai helisevä symboli."

Me kaikki kuljemme omaa "Jerusalemiamme" kohti. Meidän matkamme varrella kohtaamme monenlaisia tapahtumia, ennen kaikkea monenlaisia ihmisiä. Meidän omaan mielenterveyteemme vaikuttaa se, miten me näemme ja kuulemme lähimmäistemme ilot ja surut. Evankeliumitekstissä kerrotaan, miten ihmiset suhtautuivat Jerikon tien varrella olevaan sokeaan kerjäläiseen - Lk. 18:31-43 - He käskivät hänen olla hiljaa. Jeesus kuitenkin pysähtyi, näki hänessä ihmisen, lähimmäisen ja auttoi häntä. Mitä siitä seurasikaan! "Siinä samassa mies sai näkönsä ja lähti seuraamaan Jeesusta ylistäen Jumalaa. Ja kaikki, jotka näkivät tämän, kiittivät ja ylistivät Jumalaa."

Siunattua paastonaikaa toivottaen

Eino Orpana

Kuolleita

Rakkaamme

Unto Antero MIKKULAINEN

* 12.8.1927 Kurkijoki
† 21.1.2007 LAS

Kiittäen ja kaivaten

Maila
Lapset perheineen
Sisaret ja veljet perheineen

*Käyt enkeli vierellä taivaan rantaa,
on kulkusi kevyttä, jalkasi kantaa.
Et kipua tunne taivaan tiellä,
olet rakkaitas vastassa siellä.
Muistoissa elät keskellämme,
säilyt aina sydämissämme.*

Siunaus toimitettu. Lämmin kiitos osanotosta.

Rakkaamme

Hilja RAUTIAINEN

o.s. Sinkkonen

* 21.07.1921 Kurkijoki
† 18.01.2007 Loimaa

Lämmöllä muistaen

Seppo
Merja ja lapset
Marjut ja Kari
Kaisa, Paula, Mikko ja Hanna
Elli ja Antti
Santeri
Virpi ja Otto
Oliver

Jussi
Mirja ja Antti
Pasi ja Arja
Sami ja Jenna
Pekka ja Tarja
Sauli ja Suvi
Ulla-Maija
Anniina

*Oli sulla sydän niin lämmin, hellä
oli siellä paikka meillä jokaisella,
mitään et pyytänyt, kaikkesi annoit
meitä aina muistit ja huolta kannoit.
Kauniit muistot voimaa antaa,
surun raskaan hiljaa kantaa.*

Siunaus toimitettu läheisten läsnä ollessa. Kiitos osanotosta.

Kustantaja ja julkaisija: KURKIJOKI-SÄÄTIÖ

www.kurkijoki.fi

Toimitusneuvosto: Kurkijoki-Säätiön hallitus

Toimitus: Päätöittäjä Raija Hjelm
ja kaikki Kurkijokelaisen ystävät

Toimitus: Koulukuja 7, 32200 Loimaa
Avoimena: Tiistaisin ja perjantaisin klo 9-14
puh./fax (02) 762 2551, matkapuh. 050-521 3336

Lakon tai muun ylivoimaisen esteen takia ilmestymättä jääneistä numeroista ei suoriteta korvausta. Toimitus pidättää oikeuden muokata ja lyhentää lähetettyjä aineistoja. Lehden vastuu ilmoituksen poisjäämisestä tai julkaisemisesta sattuneesta virheestä rajoittuu enimmäisään ilmoituksesta maksetun hinnan palauttamiseen.

ILMOITUSHINNAT:

4-väri 60 centtiä/mm + alv 22 %
Mustavalk. 45 centtiä/mm + alv 22 %

Säännöllisistä ja jatkuvista ilmoituksista huomattava alennus. Väri-ilmoitukset sopimuksen mukaan. Puhelimitse annettuihin ilmoituksiin sattuneista virheistä lehti ei vastaa. Ilmoitusaineistojen jättöaika: keskiviikko klo 16 mennessä.

Lehti ilmestyy pääasiassa joka toinen perjantai. Painosmäärä 2000 kpl.

TILAUSHINNAT:

vuosi 35 euroa
6 kk 20 euroa
3 kk 12 euroa
Pohjoismaat 39 euroa
Muualla 46 euroa

toimitus@kurkijokelainen.inet.fi
Tilinumero: LSOP 523900-4897

Sivunvalmistus:
Etusivu Frontpage, Loimaa
Paino: Satakunnan
Painotuote Oy, Kokemäki

ISSN 0782-5668

*Karjalaa kun muistetaan,
monet rukoukset kuiskataan.
Eivät kaikki sieltä pois tulleetkaan,
jäivät nurmen alle nukkumaan.
Nyt tuuli laulaa lauluaan
ja soittaa kanneltaan.*

Heimo Suontausta

Haapasen Hautaustoimisto

TÄYDELLINEN HAUTAUSPALVELU
Puh. 762 2700 ja 762 2857

Heimolinnankatu 16, 32200 Loimaa

Liikeajan jälkeen Reunanen puh. 762 2700
Matkap. 0500 531 814, 050 561 0547

Onks tietoo KYSYMYKSET?

1. Mikä joki laskee Pohjanlahteen Mustasaareen?
2. Mikä oli vuonna 2006 Manner-Suomen pienin kunta?
3. Mikä ihmiselin tuottaa kolesterolia?
4. Minä vuonna Intia itsestäni?
5. Mihin eläinlajiin saukot kuuluvat?
6. Minkä kahden pyhän välissä on lankalauantai?
7. Kuinka monta ihmistä kuoli Konginkankaan bussiturmassa 19.3.2004?
8. Minkä maan armeija ei ota kovia kuorsaaajia asepalvelukseen?
9. Mikä joki on satojen kilometrien pituudelta Bulgarian ja Romanian rajana?
10. Kuka kirjailija sai aikalaisiltaan liikanimen Iki?

Arki- ja pyhätouhut ennen vanhaan

Muistelen usein aikaa 62 vuoden takaa Häyhässä Aromäellä. Siellä oli rauhallinen elämänrytmi, joka oli minun mielestäni oikein. Arkena tehtiin työt ja askareet, oli siis ”kuusipäiväinen työviikko”. Pyhä alkoi lauantaan iltasella.

Lauantaina paistettiin piirasta, perunasta ja ohrasta, ja ”lanttukukkoja”, puolikuun muotoisia noin 20 cm pitkiä ohuita paistoksia sekä tietenkin lettivehnästä. Täti teki piirasta ja ohra- ja kauraleipää lauantaan, mutta ruisleivän hän paistoi jonain muuna päivänä. Aino teki pullataikinan ja siivosi tuvan lattian ja pyyhki pölyt.

Anna huolehti muuttovaatteiden silytyksestä ja osittain ehkä niiden vaatteiden kaulaamisesta, joita ei tarvinnut silyttää. Silytyksraudan luoti kuumennettiin kesällä saunan uunilla. Sauna pantiin aikanaan lämpiämään, sillä savusaunan lämmitys kesti varsinkin talvella monta tuntia, kesällä tietenkin vähemmän.

Kun iltatyöt ja askareet oli tehty ja sauna siintynyt, miehet menivät saunaan kylpemään ja tulivat sitten vaatteet sylissä nyytissä tupaan. Sitten naisväki meni saunaan. Sauna sijaitsi töyrään alla rinteessä koululle menevän polun varrella. Kota oli ilman ovea, joten siellä ei voinut talvella pu-

Sirkka Malinen ja Erkki Häyhä istahtivat hetkiseksi entisen Aromäen koulun rappusille kotiseutumatkallaan vuonna 1999. Venäläiset polttivat koulun jatkosodan alkuvaiheissa perääntyessään suomalaisten sotilaiden edessä.

keutua, vaan tultiin melkein nakuina kipin kapin tupaan.

Kun koko perhe oli käynyt saunassa, oli pyhän rauha laskeutunut tupaan. Ensin pöytään oli katettu tee ja kun se oli juotu, kannettiin vähän ajan perästä pöytään piirasta ja tuoretta ohraleipää. Usein oli porkkanalaa-tikkaa ja tietenkin lihapotti,

jota nykyisin sanotaan karkalampaistiksi. Potissa oli aina kolmenlaista lihaa: sikaa, lammasta ja naudanlihaa. Lisäksi siihen oli laitettu vettä ja suolaa, joskus myös maksaa. Pöydässä oli tietenkin voita ja kurkkua kesäisin. Juomana oli täysmaitoa ja kokkelipiimää. Pöydässä oli jokaisella per-

heenjäsenellä oma paikansa, ja kaikki istuutuivat yhtä aikaa pöytään. Näin oli joka päivä, oli arki tai pyhä. Ruokailu tapahtui rauhallisesti ilman kiireen tuntua.

Sunnuntai oli alkanut, oli rauhallista. Kukin oli omissa oloissaan. Lukea sai, sillä lehtiä tuli Häy-

hään paljon. Sunnuntai pidettiin pyhänä, oli kesä tai talvi. Häyhässä ei kukaan tehnyt pyhänä työtä, vain välttämättömät askareet.

Vaatteet olivat erikseen, arki- ja pyhävaatteet. Erikoisesti haluan kiitollisena mainita, ettei setä tehnyt mitään työtä pyhäisin. Jos hän joskus mieli jotain ke-

säpyhänä käpsehtiä, kohta tyttären sanoivat hänelle siitä, ja se jäi. ”Sillä pyhätyöllä ei ole siunausta, piru vie siitä puolet.”

Siellä tunnettiin kello ja almanakka, kuten koko kylässä. Tietenkin lapset ja aikuisetkin pelasivat erilaisia pelejä ja leikkivät leikkejä. Oli aikaa olla ja oleskella, ei ollut radiota eikä televisiota häiritsemässä. Myöhemmin tosin oli radio. Lastentunni kävimme joskus naapurilla, kuten Rati-kalla, kuuntelemassa.

Häyhän tuvassa oli tilaa, oli paikka kaikella ja kaikilla paikallaan. Siinä tehtiin kaikki, mitä oli tehtävä. Joskus kudottiin kangasta ja kehrättiin. Toisinaan miehet veistelivät työkaluja ja höyläpenkki oli käytössä. Täti pesi talvisin aikaisin pyykkiä käsipelillä, ennen toisten ylösnousua.

Kesällä pyykki pestiin koulun kaivolla. Siellä oli pysyvästi muuripata ja riittävästi vettä. Häyhän maille ei ollut sellaista kaivoa, jossa olisi ollut vettä. Pakkasilla lehmille asettiin vettä jostain lähteestä, muistaakseni Ornurmelta. Syksyisin ja keväisin lehmät kävivät ojalla juomassa. Ne käytettiin, kun ne olivat totuneet reilusti juoksemaan, juomaan ja takaisin. Homma sujui niiltä, saivat jaloitella.

Olen merkinnyt nämä muistiin vuoden 2000 jälkeen ja itse nuorena Häyhässä olleena.

Sirkka Malinen

Evakkopojan koulumuistelmia Loimaalta

Lapinlahtelaisperheemme korpivaellus keväällä 1940 päättyi Viitasaaressen Keihärinkoskelle. Siellä kului kevät ja kesä, ja ennen joulua majapaikka löytyi kirkonkylästä, jossa itse olin ollut koulukortteerissa jo elokuusta alkaen.

Keväällä 1941 oli edessä jälleen muutto, nyt Oripään Myllykylään. Uudeksi koulupaikkakunnakseni tuli näin Loimaan kauppala ja kouluksi komearakennuksinen yhteiskoulu, jonka kolmannelle luokalle monenlaista epävarmuutta tuntien ilmoittauduin. Ainakaan yhtään kurkijokelaista en muista luokallani olleen.

Koulukortteerin ja ruokapaikan sain kauppalan keskustasta katsoen aseman takaa, Ypäjälle menevän tien ohesta. Kivisten omakotitalo sijaitsi Loimijoen rannalla. Rouva Kivinen oli tarmokkaanolainen kotiäiti kahden pojan ja alle kouluikäisen tytön huoltajana. Isä Kivinen oli rintamalla, josta hän kävi harvakseltaan lomilla.

Eriyisesti mieleeni jäivät pariskunnan puhelin-keskustelut, kun rintamamies soitteli Äänisen rannoilta. Vaikka rouva huusi

suoraa huutoa, he tuskin kuulivat toistensa sanomisia, koska kuuluvuus oli jokseenkin olematon.

Talvi 1942, siis 65 vuotta sitten, oli ankara pakkas-talvi kautta Suomen ja koko sotaa käyvän itäisen Euroopan, kuten muistetaan. Kivisten omakotitalon kam-mari oli kuitenkin lämmin ja halkoja lämmitykseen riittävästi. Ulkokuuussissa asiointi ei sen sijaan ollut mikään nautinto.

Ankara ruokapula

Pula elintarvikkeista oli ankara ja Kansanhuollon määräämät korttiannokset pienimmillään. Mutta kun Kivisen pojat olivat saaneet työtä paikallisesta osuusteurastamosta, heidän työehtoihinsa saattoi kuulua lupaketteja kotiin viemiseksi. Muistan luusopan maistuneen herkulliselta.

Vaikka leskiäitini ruokatalouden omavaraisuus siellä Myllykylän Ruoholan talon kammariissa oli olematon, aina kuitenkin jotain suuhunpantavaa kertyi kellertävään vanerias-kiin. Se aski oli aina mukana mennen tullen, kun kävin pyhäseutuina evakon

kotona. Kodiksihan sitäkin kammaria kutsuttiin, eli niin kuin äitini määritteli vanhaa viisauttaan käyttäen: ”Sitähän se koirakin koikseen sanna, mis se kolme yöttä makkaap.”

Yhteiskoulun kolmannen luokan oppilaista ei minulla juuri ole muistikuvia. Liikemiesten poikia ja tyttöjä siellä oli ja taisi olla kauppalanjohtajan poikaakin. Oli myös maanviljelijä Uotilan poika Luikistolta. Hänen kotonaan kerran kävinkin.

Muistikuvia opettajista

Opettajista muistan rehtori Virtasen, joka esiintyi joskus suojeluskuntalaisen puvussa. Hän opetti matematiikkaa. Kerran hän mää-räsi kotona tehtäväksi pähkinän kuution. Sain rötötellyksi tuskin tulitikkua-kin kokaisen tekeleen. Virtanen käänteli sitä sormien välissä ja sanoi jonkin pilkallisen sanan. Nöyryy-tys ei ole unohtunut.

Ruotsin kieltä opetti lehtori Maija Koskenniemi, runoilija V. A. Koskenniemen sukua. Samaa sukua lienee ollut koulukirjoja ja -tarvikkeita myyneen kirjaka-

pankin omistaja. Tämä lehtorimme kehotti vastaamaan tunnilla kuuluvalla äänellä: ”Älkää pelätkö, että teidän kielenne kuuluu, vaikka puhutte vähän kovempaankin. Minun kieleni ei ainakaan ole kulunut”, hän sanoi. Kieltään hän ei meille näyttännyt, mutta ilmeisesti se oli aivan ehyt paljosta suomen ja ruotsin puhumisesta huolimatta.

Suomen kielen opettajakin oli naispuolinen. Jotakin lauserakennetta selvitäessään hän otti kerran esimerkiksi erään nimimerkin, jonka oli nähnyt helsinkiläisessä sanomalehdessä: ”Aliravittujen lasten varakkaat vanhemmat”. Nimimerkki sinänsä kertoi karmeasta elintarviketilanteen nimenomaan pääkaupungissa. Ruokaa ei saanut paljon rahallakaan, ei edes mustasta pörssistä. Setelirahat ja arvopaperit ovat elintarvikkeina tunnetusti heikkolaatuaisia.

Sairaalassa tulipalo

Oli helmikuu 1942 ja pyryinen pakkaspäivä, kun koulun naapurina sijainneessa kauppalansairaalassa syttyi tulipalo. Ilmiliek-

kejä ei näkynyt, mutta savua tuprahteli pilvenään. Potilaita siirrettiin lähira-kennuksiin.

Kauppalan palokunnan miehityksenä oli tietenkin sodasta johtuen kirjavaa ukkokaartia. Letkut oli vedetty Loimijokeen. Ne vuotivat, ja vesisuihkut kastelivat palokuntalaiset, ja pakkakanen kohmetti heidän vaatteensa tönköiksi.

Alkoholiliike oli toki auki, ja niinpä kirkasviinapullo kiersi kädestä käteen ja suusta suuhun. Sitä tuskin kukaan ehti edes paheksua, ja palopesäkekin saatiin iltaan mennessä sammutetuksi, eikä palo ollut vaatinut ihmismenetyksiä.

Koulutyö Loimaalla oli alkanut syksyllä normaalia myöhemmin ja se päättyi toukokuun alkupuolella. Yksinäinen koulupoika kolkutteli junakyydillä Loimaalta Elisenvaaraan, sieltä kuorma-auton lavalla Lopottiin ja sitten apostolin kyydillä vähin kantamuksin oikeaan kotiin Lapinlahdelle, jonne äitini ja vanhin sis-koni olivat jo ehtineet muuttaa.

Edessä oli pitkä ja ankara maataloustyökesä perin puutteellisin työvälinein aa-

muvarhaisesta iltamyöhään. Jotenkin me vain jaksosimme.

* * *

Olen kirjoittanut edellä olevan täysin muistinvaraisesti yhtäkään asiantietoa tarkistamatta. Samalla olen jälleen kerran pohtinut muistia ja muistamista, kuten varmasti kaikki muutkin kaltaiseni, esimerkkinä hiitolalaiskirjailija Eeva Kilpi, joka kirjoissaan suorastaan kirpuilee muistinsa kanssa.

Ja todellakin: enemmän pitäisi monista tapauksista muistaa, mutta niin vain ovat tapahtumat pyyhkiytyneet mielestä. Ehkäpä kyse on tiedostamatta torjutuista muistoista, ihmismielen räsittävästä painolastista.

Taannoin televisiossa näytetty virolainen dokumentti Torjutut muistot kosketti omalla traagisuudellaan. Kun ihmiskohtalot ovat olleet täysin järjettömiä, muisti pyrki ne torjumaan tai sellaisia ei kerta kaikkiaan halua muistella. Toisaalta viisaat neuvovat niistäkin kertomaan, jotta niistä pääsisi irti ja eroon.

Erkki Puputti

Rukiinleikkaajat Tervussa elokuussa 1944

Ennen vuoden 1944 evakkoon lähtöä piti korjata viljat pelloilta. Se oli ehdoton vaatimus. Tervun tila oli jatkosodan aikana viljanviljelytila, hehtaareja oli 100. Silloinen korjuutekniikka, joka näkyy kuvasta, vaati paljon korjuuväkeä, josta sota-aikana oli huutava pula.

Ruis leikattiin leikkukoneella. Muodostuneet lyhteet sidottiin käsin, lyhteistä tehtiin kuhilaita. Kuivunut vilja puitiin sinä syksynä pellolle tuodulla maamoottorin käynnissä pitämällä puimakoneella. Puumuria ei ollut vielä keksittykään.

Tilalla oli ns. omaa väkeä alle kymmenen henkeä. Lisätyövoimaksi oli mar-

raskuussa 1943 Tervuun si-
joitettu kaksi suurta inkeri-
läisperhettä.

Saksalaiset olivat ennen vetäytymistään Leningradin piirityksestä pakkosiirtäneet ihmiset Inkerinmaalta Viron kautta Turkuun, sieltä Saloon, Perniöön, Kirkkonummelle ja sieltä Kurkijoelle Tervuun. Lisäksi kiireisimmäksi korjuukaudeksi oli tilalle passitettu työvelvollisuutta suorittamaan kymmenen naista: tarjoilijoita ja hotellihenkilöitä Klaus Kurjesta Helsingistä.

Ensimmäisessä kuvassa, jossa on kaksi hevosta, vasemman puoleisen hevosen selässä istuu 16-vuotias Viktor Heistonen, oikean puoleisen hevosen selässä

istuu 11-vuotias Sakari Karsila. Leikkukoneen istuimella on tilan tallimestari Matti Sinkkonen, naiset hevosten läheisyydessä ovat hotelli- ja ravintolatyöntekijöitä. Toisessa kuvassa koko korjuuporukka on kahvitaulla. Kaikkien nimet eivät ole tiedossani. Kuvat on ottanut henkilö, joka on toisessa kuvassa takarivissä toinen vasemmalla. Hän oli sotilas ja lomalla rintamalta, mutta hänen nimeään en tiedä.

Viljat tuli korjattua ja puitua tuolla joukolla. Puinti tapahtui osittain suoraan kuhilailta pellolle tuodulla puimakone-polttomoottori-yhdistelmällä. Kuivatut ja säkitetyt viljat kuljetettiin nykyisen Suomen alueelle,

pois tyhjenevästä Karjalasta. Osuuskauppa toimi erittäin ansiokkaasti viljojen keräilyjänä, ostajana ja kuljettajana.

Tieto naisista Tervun tilalla kiiri kulovalkean lailla linnoitettujen lähisaarten: Lauvatsaaren, Rahman ja Heinäsenmaan miehistöjen tietoisuuteen, hakivathan he maitonsa ja kävivät kaupassa viikoittain Tervussa. Ainekset pirskeille oli, eikä juhlimisen aiheen keksiminen tuottanut vaikeuksia, ja tilaakin oli yllin kyllin tyhjiä rakennuksissa.

Viktor Heistonen ja hänen vanhempansa perheineen kuljettivat Tervun tilan Isoonkyröön viimeisenä työnään tilalle. Viktorin isä kävi Vaasassakin

haistelemassa merentuulia, mutta ei kuitenkaan halunnut lähteä Ruotsiin. Hän uskoi valvontakomissiota, joka lupasi, että he pääsisivät takaisin omaan kotiinsa Inkerinmaalle. Niinpä he astuivat Neuvostoliittoon menevään junaan.

Heistosten pettymys oli valtava, kun juna ei pysähtynyt Leningradissa, ovet lukittiin ulkopuolelta ja matka jatkui kauas Keski-Venäjälle neuvostoliittolaiselle pakkotyöleirille. Tämän näännyttävän kokemuksen kestätyään Viktor tuli Viron omia teitään. Hän opetteli hitsariksi, millä työllä hän elätti perheensä. Eläkkeelle jäätyään hän muutti takaisin Inkerinmaalle, josta hakeutui pa-

luumuuttajana Suomeen.

Tapasimme 62 vuoden jälkeen viime joulukuussa itsenäisyyspäivän alla Viktorin kodissa Salossa. Nykyiseen elämäänsä tyytyväisempää ihmistä on vaikea löytää. Tapaamisemme järjesti Helsingin Sanomien toimittaja, jolta Viktor oli kysynyt aikaisemmassa haastattelussa, voisiko hän löytää Sakari Karsilan, joka asui sota-aikana Kurkijoella. Sehän oli helppo juttu kokeneelle toimittajalle. Kiitos Mauri Rastalle hänen laatimistaan Kurkijoen nettisivuista – ja tiedon välityksestä.

Sakari Karsila

Rukiinleikkauksessa ja -puinnissa tarvittiin paljon väkeä, jonka takia tilalle oli saatu työvelvollisuutta suorittavia naisia.

Koko viljankorjuuporukka kokoontuneena kahvitaulle. Hymy on niin herkässä, että ilmeisesti ainakin kahvi maistui, miksei työkään. Etualalla kirjoittaja Sakari Karsila. Viktor Heistonen takana kolmas vasemmalta.

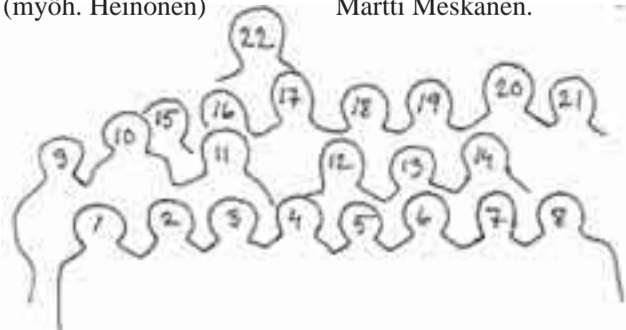
Vanha koulukuva

Aarne Heinonen on 18.12.1994 kirjannut äitinsä Helmi Heinosen (o.s. Lankinen) muistitiedot Kurkijoen Vätikän koulun oppilaista 1921-22.

1. Jussi Kosonen
2. Toivo Heinonen
3. Viljo Pösö
4. Kalle Puhilas
5. Viljo Heinonen Lapinlahdelta
6. Viljo Kuokkanen
7. Viljo Jussilainen
8. Viljo Nenonen
9. Toivo Puhilas
10. Helmi Lankinen (myöh. Heinonen)

11. Siiri Nenonen
12. Bertta Martikainen
13. Helmi Nenonen
14. Siviä Poskiparta
15. Helmi Kuokkanen
16. Katri Kuosa
17. Emma Kojo
18. Miina Heinonen (myöh. Meskanen)
19. Elsa Heinonen
20. Katri "Teutorof"
21. Väinö Häkli
22. Opettaja Alfred Salmela, myöh. kouluneuvos ja kansakoulutarkastaja

Kuvan lehteen toimitti Martti Meskanen.

Mielenpitoita

Suomen historian ”väärentämistä”

Valitettavasti vieläkin tapahtuu Suomen historian ”väärentämistä”! Mutta lieventävänä asianhaarana voi todeta, että väärentäjät eivät tiedä asian oikeaa laitaa. Yksi tällainen meitä siirtoväkeä koskeva asia putkattaa yhä edelleen tuon tuostakin puheissa esille, ja sen haluan jälleen korjata. Ja tuo väärä tieto on juuri monella karjalaisella, sillä he puhuvat asiat siten, että ”kun elettiin välirauhan aikana siellä kotona Karjalassa”.

Ei me eletty siellä koto-

na Karjalassa välirauhan aikana. Me olimme silloin evakuoituina mikä minnekin päin ympäri Suomea. Neuvostoliitto miehitti silloin kotiseutujamme, eikä meillä ollut sinne mitään menemistä! Vasta jatkosodan aikana syksyllä 1941 ensimmäiset paluumuuttajat pääsivät takaisin revittyihin ja liattuihin koteihinsa, eivätkä kaikki sinne palanneet lainkaan. Kolmannes karjalaisista jäi silloinkin palaamatta.

Oikaisija

Perinteitä kunnioitettava

Karjalaisuus elää suurelta osin muistojen varassa. Tehdään matkoja kotiseudulle ja muistellaan, miten hyvä siellä Karjalassa oli ennen. Mutta mitä siellä on nyt? Sanoinkuvaamaton hävitys ja kaaos. Vanhat kotiseutemme halutaan hävittää lopullisesti. Asiantilan korjaamiseksi olisi vähitellen ruvettava tekemään jotain.

Karjalainen perinne ei saa hävitä, eikä sitä saa hävittää käsittämättömien pelkotilojen takia. Karjalan palauttamisesta pitää uskaltaa

keskustella oikealla tavalla ja oikeiden henkilöiden kanssa. Samoin meidän kurkijokelaisten pitää jatkaa perinteiden ylläpitoa ja hoitoa.

Meillä on pitkät perinteet kurkijokelaisuuden vaalimisessa. On Kurkijoki-Säätiö, on oma sanomalehti, joka on saatu taas jaloilleen Raijan ansiokkaan ahkeroinnin tuloksena. Kiitos, Raija, lehti sai takaisin vanhan mallikkaan ulkoasunsa, perinteikkään nimen ansiosta lehti on entistä rakkaampi.

Venäjä valtaa taloudellisesti Suomea Ostopääoma kiertää maahan lännen kautta

Neuvostoliitto päätti vuonna 1927 vallata Suomen sotilaallisesti Kymijoen saakka. Se laajensi 1930-luvulla valtaussuunnitelman koskemaan koko Suomea. Talvi- ja jatkosodassa sitä yritettiin sotilaallisesti. Neuvostoliitto pysyi miehittämään noin 12 prosenttia Suomesta.

Jatkosodan jälkeen Neuvostoliitto muutti taktiikkaa. Suomi aiottiin valloittaa painostuksella. Suomi miehitti poliittisesti. Suomen ja Itä-Euroopan satelliittimaiden välillä oli vain häivähtävä ero. Suomi saatiin rähmälleen, kun poliitikot hakivat valtaa Moskovan tuella.

Venäjä on keksinyt ajan tyyliin sopivan Suomen valtausoperaation. Raha ja siihen liittyvä energian saatavuus ovat oiva keino asiaan. Enää Suomen kansaa ei tarvitse yllyttää sisäiseen kapinaan. Kansakunta putoaa Venäjän syliin omassa rahanahneudessaan.

Venäläiset ovat ostaneet maata aluksi Kaakkois-Suomesta. Se näyttää viatomaalta lomarantojen ostamiselta. Suomen valtion köyhdyttämät kunnat rakentavat halukkaasti kunnallistekniikkaa uusrikkaina esiintyville venäläisille. Kokonaisia maa-alueita myydään ns. Moskovan pankeille.

Raha kiertää Islannista

Raha kiertää myös toista kautta. Islannin rahamaailma siirtyy monen mutkan kautta Moskovan rahoituspiirien haltuun. Miksi juuri

Islannin kautta, vaikka pienen Islannin käyttäminen Euroopan ostamiseen pistää silmään yhtä hyvin kuin Moskovan pankkiirien rantojen ostot? No siksi, koska Islanti on sivussa ja sopivat väylät valtausoperaatioon saatiin maasta.

Monien eurooppalaisten rahoitusyhtiöiden kautta Moskovan rahat suorittavat valloitusretkeään. Marssikynnys Suomeen on ylitetty. Nyt ostetaan lännessä olevien rahoitusyhtiöiden avulla jo enemmistöosakkuuksia Suomesta. Niiden avulla tietenkin ostetaan lisää suomalaisia liikeyrityksiä.

Kuljetusala pitää saada myös haltuun. Siksi Suomeen on perustettu joukoittain pieniä huolintayrityksiä, jotka hallitsevat itärajan ylittävää tavaraliikennettä. Asiantuntevia kuljetusasiakirjoja syntyy, ja lobbaus rajan takaisin virkamiehiin pelaa.

Vaikeuksiin joutuvat suomalaiset tavarakuljetusliikkeet ostetaan tietenkin venäläisyhtiöiden omistukseen. Tuttu ja perinteikäs suomalainen kuljetusyritys onkin venäläisomistuksessa. Yrityshän näyttää liikenteessä suomalaiselta, kun rekan kyljessä on tuttu suomalaisnimi, sanotaanpa vaikka Pajujoki (nimi keksitty).

Supo ja supinaa ministeriöissä

Taloudellinen valtaaminen vie aikansa. Ehkä tuskallisen kauan Moskovan näkökulmasta. Energiaa pitää käyttää apuvoimana,

koska sillä hallitaan tehokkaimmin maailmaa tällä hetkellä. Suomi pitää sitoa energian avulla ja hintaruuvia säätää tarpeen mukaan.

Supo varoittaa Suomen johtoa kaiken aikaa. Ministeriöiden supinaringit kokoontuvat salaa tietäen, että ulkomainen tiedustelu tietää. Silti on yritettävä jotain.

Maan myyntiä venäläisille on vaikea kieltää. Pelastuksena voi olla se, että Venäjä ei suostu myymään omaa maataan ulkomaalaisille. Ministeriöissä vain pelätään ottaa käyttöön tätä asetta. Rajaliikenteessä ei ole rohjetta tehdä vastatoimia, miksi siis uskallettaisiin käyttää maanmyyntirajoituksiakaan.

Finanssi- ja yritysten haltuun otto on vielä vaikeampaa hallita, kun ei tiedetä lännessä virtaavan pääoman todellista kotimaata. Näkyvästi pyritään sentään eroon Venäjän energiasidonnaisuudesta. Valitettavasti ranskalaisyhtiö lähti keskeneräisiin suunnitelmiin Olkiluotoa rakentamaan, ja uusi ydinvoima viivästyy puolitoista

vuotta, vaikka täysi energiasota on käynnissä.

Uusi eduskunta tukalassa tilanteessa

Tilanne on tukala. Kovi- ja Uuraassa Venäjä leventää läpimurtoa. Suomenlahtea halkoo kohta kaasuputki Saksaan. Idän sota-alueet alkavat liikkua näkyvämmiin Itämerellä.

Merikaapelia tyrkytetään Pietarista. Ellei Suomelle kelpaa, niin sitten Ruotsille. Kappas vain, kun Ahvenanmaa näyttää jäävän väliin. Ei suinkaan, vielä siellä on ostettavia laivayhtiöitä jäljellä.

Suomi hakee epätoivoisesti apua lännessä EU:n muodossa. Silti Suomi tuntee jäävänsä yksin itänaapurinsa kanssa kuin talvelle 1940. Entäpä Nato-pelote? Uhataan liittyä Natoon, jos Venäjä ei hellitä talousotettaan?

Natosta Venäjä viis veisaa, vaikka käyttääkin Natoa lyömäaseena Suomessa ja Baltiassa. Nato on jo Narvassa, eikä se Venäjää huoleta. Maailmaa valloittaan nyt rahalla.

Tänä vuonna Kurkijokelaisten pitäjänjuhla elokuussa Loimaan Hirvikoskella

Muistojen iltamat lauantaina 11.8. Juhlamessu ja päiväjuhla sunnuntaina 12.8.

Pitkän perinteen jatka ja on myös Kurkijoki-juhlat. Nämä juhlat, jos mitkään, ovat kurkijokelaisten tapaamisen tärkein tapahtuma. Sen tähden ihmetyttääkin, miksi juhlien ajankohta on muutettu. Kuusikymmentä vuotta on juhlat vietetty heinäkuun viimeisessä viikonvaihteessa. Siksi ihmetyttääkin, miksi ja kenen älynväläys oli tämän vakiintuneen tavan muuttaminen. Mielestäni Kurkijoki-juhli-

en vietto kuuluu heinäkuun viimeiseen viikonvaihteeseen. Sen ajankohdan ovat kaikki varanneet juhlille.

Perinteitten kunnioittamisen kannalta kannattaisi harkita vielä ja palauttaa juhlat entiselle paikalleen heinäkuuhun. Juhlaperinnettä ei mielestäni kannata ajatella jättämättä hankaloittaa.

Vanhan puolesta

Martti Repo

Uusi eduskunta ja hallitus ovat salaisen pulman edessä. Miten pysäytetään Venäjän Suomen valloitus tällä kerralla? Ryhdytäänkö nöyristelemään jälleen vai liitytäänkö länteen entistä tiiviimmin?

Uudessa eduskunnassa alkava bioenergiakuhina ja keskustelu kuudennessa ydinvoimalasta onkin paljon syvällisempi, kuin moni uusi kansanedustaja tajuaakaan.

Stalin pyrki Atlantille panssareilla. Nyt sinne ollaan menossa seteleiden voimalla. Saapas nähdä, millä sopimuksella Suomi tällä kerralla myydään itäiseen etupiiriin. Ehkä meidät kaupataan kaasua vastaan.

Hupeneva öljymahti

Venäjä tarvitsee kuitenkin 200 miljardia euroa uusiakseen pahasti rapistuneen öljy- ja kaasutuotantonsa ja ottaakseen käyttöön Siperian viimeiset maanalaiset energiavarat. Sitä rahaa Venäjältä ei löydy. Uhittelevan imperiumin voi pelastaa vain länsi.

Sen länsi tekee - omaksi

kiusakseen. Suomikin työntää hätäpäissään lähialue- ja pohjoisen ulottuvuuden tukea Venäjälle EU:n avulla, jotta Suomellakin olisi jotain, mitä jakaa ja näyttää.

Gazprom voi esitellä yllpeänä Pietarin katastrofitorniaan. Vielä riittää rahaa, mutta vallanpitäjät taltioivat jo henkilökohtaisia varmuusvarastoja lännen sijoitusmarkkinoille. Vanhuuden päivät on turvattava, jos vaikka tulee äkkilähtö kotoa kuin Suomen evakkoille aikoinaan.

Sen jälkeen Siperian köyhä sätkäkiertäjä lukee viikonvanhasta paikallispurvasta sätkäpaperia reipiessään, että Moskovan johtajat ja suunnitelmat ovat vaihtuneet. Hän hymähtää, Moskovan rahaa ei ole hänen näköpiirissään koskaan näkynyt. Hän kääntää mielteliään päätään ja katselee öljyporaajien jälkeensä jättämää öljyjätösua.

Lasse Koskinen
Aluepalautus ry.

Mieluisa lahja

Kurkijoki-
isännänviiri

80 € + postitus
Pituus 4 m, yläosan
leveys 45 cm.

Kurkijokelainen
Koulukuja 7, LOIMAA
puh. (02) 762 2551
ja 050-521 3336

Ystävänäpäivä voisi olla joka päivä

Vaikka talvi vielä onkin vahvasti voimissaan, helmikuun kukissa paistaa keväinen aurinko. Tämänviikkoisen ystävänpäivän trendinä olivat yksiväriset kukkakimput. Yhteen kimppeen sidotaan siis monen eri lajin kukkia, kunhan ne vain ovat samaa väriä. Kimppu kehystetään erilaisilla leikkovihreillä tai varvuilla, joita saattaa pilkistää myös kukkien seasta.

Samaa lajia olevasta yksivärisestä kimpusta tulee vaikuttava, kun siihen käytetään muodoltaan selkeitä kukkia kuten tulppaneja. Tulppaani on muutenkin alkuvuoden ja ystävänpäivän erityissuosikki, sillä sen sesonki on helmikuussa parhaimmillaan. Mutkattomana ja helppona kyläkukkana tulppaani sopii niin tavalliseen tervehdykseen kuin romanttisiin julistuksiinkin.

Leikkokukkien sijaan ystäville sopii viedä myös esikoiden kaltaisia herttaisia, keväisiä ruukkukukkia. Pisteenä iin päällä on tietysti kukan väreihin sopiva suojaruokku.

Hoida oikein leikkokukkia

Kuljeta kukat niin, että ne eivät pääse paleltumaan. Kukkapakettia ei siis kannata laittaa pakkaspäivänä pitkäksi aikaa auton tavaratilaan. Tyhjä kotona kukkavirkistepussi maljakkoon ja täytä maljakko vedellä. Virkisteen käyttö pidentää leikkokukkien ikää, sillä virkiste sekä ravitsee kukkia että hidastaa bakteerien kasvua.

Leikkaa kukkien varsiin uudet viistot imupinnat terävällä veitsellä. Älä käytä saksia! Laita kukat heti maljakkoon ja tarkista, että kukkien alimmat lehdet eivät ui maljakkovedessä. Lehdet pilaavat pehmetessään maljakkoveden nopeasti.

Jos käytät virkisteellä terästettyä vettä, lisääle sitä aina tarpeen mukaan. Jos maljakkovedessä ei ole virkistettä, vaihda vesi joka toinen päivä ja pese samalla maljakko. Samalla kannattaa leikata varsiin uudet imupinnat.

Kukkien säilyttäminen esimerkiksi yön aikana vii-

leässä pidentää niiden kestävyttä. Erityisesti tulppaani viihtyy hyvin alhaisissa lämpötiloissa, kunhan mittari ei laske pakkasen puolelle.

*Kauppapuutarha-
liitto ry*

Marjastajat

Viime kesä, joka oli kauris ja kuiva, aiheutti monille marjastajille "hukkareisun" metsään. Alkukesän pakkaset ja myöhemmin vallinnut kuivuus vaikuttivat marjasatoon, ainakin näissä läntisen Suomen maisemissa. Muualta tuodut marjat olivat hintavia. Näimme jälleen sen tosiasian, että kun jotakin on runsaasti, emme osaa sitä arvostaa, niin kuin pitäisi. Vasta silloin se nousee arvoonsa, kun sitä ei ole saatavana.

Ainoastaan vadelmasato oli hyvä. Hyvä senkin puolesta, jotta marjat olivat puhtaasti madoista. Nuo ihanat luonnonmarjat siis tykkäävät kantaa satoa kuivassa säässä. Mustikoita ja puolukoita, noita tavallisia metsiemme marjoja eivät monetkaan marjastajat viime kesänä löytäneet. Sieniäkään ei metsistämme paljon löytynyt.

Huomaammekin, kuinka tärkeä elementti vesi on kasvillisuudellekin. Sitäkin pitäisi saada kohtuullisesti, niin me ihmiset ainakin toivomme. Tulee mieleeni ne maapallon ihmiset, joilta puuttuu puhdas juomavesikin. Meillä tänä kuivana kesänäkin on sentään riittänyt vettä omiin tarpeisiimme, joskin veden turha kuluttaminen onkin järjetöntä.

Kun kastelin kukkivia ulkokukkiani, tuli useasti mieleeni nainen vesiruokku päänsä päällä veden hakumatkallaan. Niin ei onneksemme tarvinnut tehdä, vaikka kaivoista vesi vähentyikin. Juomavettä oli kaupoissa, jos omat kraanat olivatkin ehtyneet.

Suurin ongelma oli isojen karjalaumojen janon sammuttamisessa, samoin kuin nurmikoiden kasvussa karjoille. Itse maalla syntyneenä ja kasvaneena ymmärrän vedettömien huolen, vaikka en ole joutunutkaan koskaan vesipulaan.

Alkukotini Hiitolan Kavonsalmella sekä Pukinniemen koti olivat molemmat veden partaalla. Kavonsalmi Laatokan rantamalla, ja Pukinniemessä oli lampia ja järviä runsaasti. Oman kotini mailla oli ihan lähde, josta vieläkin kotiseutumatkajat saavat rai-kasta kahvi- ja juomavettä. Jos on helle, voi pulahtaa kotilampeen, Perälampeen vilvoittelemaan, kuten monesti on tehtykin.

Myös marja-aikana voi poimia soppatarpeet lähetyiltä, aina sieltä sen veran löytyi. Kasvillisuus on toki muuttuessaan tuhonnut monet entiset hyvät marjamaat. Kun kerran syksyllä kävin Pukinniemen kotipihalla, kotiahan ei enää ole,

vuokralaiset ovat sen tuhonnet, poimi silloinen venäläinen autokuskimme ison kourallisen mustaherukoita ja antoi minulle. Itkin ja söin karvas pala kurkussa. Nuori kuskimme oli hänkin vakavana ja hoki: "Hutoi hutoi!" Muuta en ymmärtänyt hänen puheestaan. Söimme kahviateriamme kotipihalla ja poistuimme Kurkijoelle majapaikkaamme, joka sekin on jo noussut savuna ilmaan.

Mutta viime vuonna täällä Satakunnassa oli hyvä vadelmavuosi. Toivottavasti kaikki kynnelle kenneet kävivät vaapukassa. Näin toivoo ja muisteli

Aino Koppi

ONKS TIETOO VASTAUKSET

1. Kyrönjoki
2. Kodisjoki (528 asukasta, yhdistyi Raumaa 1.1.2007)
3. maksa
4. vuonna 1947
5. näätäeläimiin
6. Pitkäperjantain ja Pääsiäispäivän välissä
7. 23 ihmistä
8. Kiinan armeija
9. Tonava
10. Ilmari Kianto

ERLUND-talo

Hengittävä hirsitalo. Rakenteissa ei muoveja eikä epäorgaanisia aineita. Englannin MTV:n valinta Suomen edustajaksi Grand Designs-ohjelmaan.

Asu terveellisesti, hengitä vapaasti unelmiesi talossa, Erlund-talossa!

MELLILÄN HIRSITYÖ

Ysitie 345, 32300 MELLILÄ
Kotimaan myynti:
Juhani Eklund p. 0400-530 979
e-mail: myynti@erlund-house.com

Erikoishammasteknikko

EHT-
liiton
jäsen

MARKO ROSENDAHL

Vastaanotto Heimolinnankatu 14 Loimaa

Ajanvaraus puh. (02) 763 1179

**Muistathan
ilmoittajamme!**

Asianajajia

ASIANAJAJA
on asianajajaluetteloon hyväksytty lakimies, jolla on säädetty kokemus ja taito. Asianajajan toimintaa valvovat Asianajajaliitto ja oikeuskansleri. Asianajajatoimistot hoitavat myös maksuttomia oikeudenkäyntejä ja oikeusturva-asioita.

Asianajotoimisto HEIKKI RANTANEN

Varatuomari
Julkinen kaupanvahvistaja
Kauppalankatu 9-11 B, Loimaa
p. (02) 762 2888, fax 763 2313
heikki.rantanen@kolumbus.fi

Asianajotoimisto JARI HEIKMAN OY

varatuomari Jari Heikman
varatuomari Kaarina Nylamo
varatuomari Katri Ranta-Eskola
Turuntie 8-14, II krs. Loimaa
Puh. (02) 762 4400, fax 763 1301
jari.heikman@aatsto.inet.fi
www.heikman.com

MUSIIKKIVÄEN PALVELUPAIKKA LOIMAAN MUSIIKKI

Puh. (02) 7622 950
Oikokatu 3, Loimaa
Avoinna: ma-pe 12-18, la 10-14

KukkaBox

Puh. 762 2669

Vastapäätä Loimaan
Aluesairaalaa

LAATUA EDULLISUUTTA AMMATTILAISelta

- Kellohuoltopalvelu
- Käsikaiverrukset
- Konekaiverrukset
- Korukorjaus/
kivi-istutustyöt
- Sormuksien
valmistus
- Ja nyt myös
lasikaiverrus

KAIKKI PAIKAN PÄÄLTÄ

KELLOLIIKE

Juhani Lankinen Ky

Kauppalankatu 2, Loimaa
Puh. (02) 763 2760
(Kaupungintaloa vastapäätä)